

**NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
RENÉSZETTUDOMÁNYI DOKTORI ISKOLA**

Szigetvári Oszkár r. őrnagy

A fővárosi rendőrség detektívtestülete

A detektívtevékenység és detektív szervezet gyökerei, kialakulása és fejlődése

Magyarországon

című doktori (PhD) értekezés szerzői ismertetője

Témavezetők:

Dr. Parádi József ny. hőr. ezredes, CSc

Prof. Dr. Sallai János r. ezredes

BUDAPEST, 2023

1. A TUDOMÁNYOS PROBLÉMA MEGFOGALMAZÁSA

A detektívtestület a magyar rendfenntartó szervezetek körében a fővárosi rendőrség kötelékében jelent meg először a dualizmus időszakában. Ekkor a rendőrségek – a Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség, a Magyar Királyi Határrendőrség és a Fiumei Magyar Királyi Állami Rendőrség kivételével – önkormányzati hatáskörbe tartoztak. A fővárosi rendőrség államosítása számos változást hozott és a mai napig tartó folyamatot indított el a nyomozati munka fejlesztése tekintetében. E fejlődési folyamat alapozó és meghatározó időszakát alkotta a Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség, majd a Magyar Királyi Állami Rendőrség, később pedig a Magyar Királyi Rendőrség kötelékébe ágyazott fővárosi rendőrség működésének időszaka. A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség kötelékében 1885-ben létrehozott detektívtestületen belül valósult meg a nyomozati munka. E detektívtestület eredményei, tapasztalatai példamutató módon kisugároztak a társ rendfenntartó testületekre.

A vizsgált időszak kezdetének a kiegyezést tekintem, hiszen 1867-et követően nyílt lehetőség hazánkban a belső rendet – a Habsburg hatalomtól függetlenül – szavatoló magyar rendfenntartó testületek kiépítésére; egyben pedig a dualizmusban vallott kudarcot az önkormányzatok hatáskörébe helyezett rendészeti rendszere. Ezzel az államosítási folyamat kezdetét vehette, amelynek során a fővárosi rendőrségen belül megalakult a detektívtestület, amely a későbbiekben országossá vált. Természetesen a dualizmust megelőző rendfenntartó tevékenység feltárása is szükséges, hiszen itt már felfedezhetőek a detektívtevékenység csírái: itt különültek el egymástól a hagyományos és leplezett bűnügyi feladatok. Ezeknek az előzményeknek az ismeretében értelmezhető, tárható fel teljes egészében a detektívtevékenység és annak gyökerei. Az 1944-es évre, mint zárkőre azért esett a választásom, mert Magyarország német megszállásából fakadóan az ország elvesztette szuverenitását, ettől kezdve pedig az államapparátus más részéhez hasonlóan a magyar rendőrség, illetve detektívtestület sem állhatott már a nemzet szolgálatában.

Ezt követően a detektív elnevezés meg is szűnt, amelyet a jelenleg is használatban lévő nyomozó megnevezés követett.

Kutatásom célja tehát a vizsgált időszakban a fővárosi rendőrség detektívtestületének történeti feltárása, továbbá ennek nyomán a központi államhatalom közvetlen alárendeltségébe tartozó fegyveres társszervek közül a Magyar Királyi Csendőrség, a Magyar Királyi Pénzügyőrség, valamint a Magyar Királyi Határrendőrség nyomozó egységeinek bemutatása a kiegyezéstől Magyarország német megszállásáig, mint a fővárosi detektívtestületekben elért szakmai és szervezeti fejlődéseket elsődlegesen adaptáló testületek.

Értelmezésem szerint nem tartozik vizsgálatom tárgyába a magyarországi Tanácsköztársaság időszaka, hiszen ekkor a rendfenntartás és annak szervei teljes mértékben megszűntek, átalakultak. 1919. március 21-én a központi államhatalmat megszervező Forradalmi Kormányzótanács szerveként funkcionáló Belügyi Népbiztosság, ami a korábbi Belügyminisztérium helyébe lépett, 1919. március 26-án kiadott rendelete az addigi fegyveres rendfenntartó szerveket, vagyis a rendőrséget és a csendőrséget feloszlatta. Helyettük a Vörös Őrség elnevezésű szerv került felállításra, amelynek állománya leszerelt katonákból, felfegyverzett munkásokból, részben pedig a régi rendfenntartó szervek legénységéből és tisztikarából állt. A Budapesten tartózkodó volt rendőröknek, csendőröknek, határőröknek, akik a Vörös Őrségnél, Vörös Hadseregnél nem kerültek alkalmazásra, a Vörös Őrség főparancsnokságánál kellett jelentkezniük. A Forradalmi Kormányzótanács arról rendelkezett, hogy nyomozó munkát kizárólag a Vörös Őrség nyomozó testülete végezhetett. Minden nyomozó közegnek a Vörös Őrség főparancsnokság igazolványával kellett rendelkeznie.¹ A detektívtestület tagjai a fentiek értelmében elbocsátásra kerültek, illetve átrendelték őket más, főként politikai nyomozást végző osztályhoz, hiszen a Politikai Nyomozó Osztály vezetősége is felismerte, hogy a sikeres felderítésekhez a régi detektívek szaktudása nélkülözhetetlen. Az egyszerű szakszervezeti tagok proletárnyomozókká váltak, akiknek fogalmuk sem volt a figyelő, felfedező és megelőző szolgálat sajátosságairól. Ennek megfelelően az Osztály alkalmazott régi detektíveket is– annak ellenére is, hogy tisztában voltak vele: nem lojálisak a Tanácsköztársasághoz. Ezeknek a detektíveknek volt köszönhető, hogy a vegyített rendszer és értékválságuk ellenére is eredményes felderítési mutatókat produkáltak, számos ellenforradalmi szervezkedést tártak fel.²

Fentiek alapján kijelenthető, hogy a detektívek, illetve a bűnügyi osztály munkatársai korábbi tevékenységüket, nyomozásaikat folytatni nem tudták, a testület hagyományos értelemben megszűnt, nem tudta ellátni eredeti feladatát. Ennek megfelelően a testület ezen időszakban kifejtett tevékenysége nem képezheti dolgozatom részét, hiszen a detektívtestület nem is létezett. Hagyományos formában működését, feladatvégrehajtását a detektívtestület a Tanácsköztársaság bukását követően kezdte meg ismét, amikor a korábbi detektívek visszavétele megtörtént, és a korábbi rendfenntartó struktúra visszanyerte eredeti formáját.

A választott témám témakörébe tartozóan viszonylag hosszú ideje tartó terminológiai vita folyik a rendvédelem kontra rendészet kifejezések helyes használata tekintetében.

¹ Biró: *A Tanácsköztársaság fővárosi karhatalmai*. 10-13.p.

² Müller-Takács-Tulipán: *Terror 1918-1919*. 194.p.

Ebben a terminus-technicus vitában nem kívánok részt venni, dolgozatomat a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Doktori Iskola égisze alatt készítettem el. Kutatásom tárgyát, a terjedelmi korlátokra tekintettel azok a – katonailag szervezett, vagy polgári-fegyveres – őrtestületek képezik, amelyek arra hivatottak, hogy szükség esetén az állami legitim erőszakot alkalmazzák. Szervezetük, felszereltségük, személyi állományuk képzettsége, jogkörük, testületi tapasztalatbázisuk erre a feladatra jogosulttá és képessé teszi ezen szervezeteket. A jelenlegi magyar rendvédelmi modellben ilyen testület a rendőrség.

Nem tekintem céloknak a rendészeti feladatokat ellátó azon hivatali jellegű szervezetek bemutatását, amelyeknek ugyan a célja a törvényes rend betartatása a szakterületükön – pl. tűzrendészet, egészségügyi rendészet – azonban a legitim állami erőszak alkalmazására jogosulatlanok, illetve ilyen jellegű feladatok megvalósítására a szervezeti felépítésükből, felszereltségükből, a személyi állomány felkészítettségéből fakadóan alkalmatlanok. Ezen szervezetek egyébként is nélkülözték a detektívtestületeket.

Álláspontom szerint a történeti feldolgozások esetében a korabeli szakkifejezések használata a helyes, mégpedig azzal a tartalommal, ahogyan azt a vizsgált időszakban használták. Dolgozatomban ehhez igyekszem tartani magamat.

Helytelennek tartom a XXI. század terminológia vitáját visszavetíteni a XIX-XX. századra. Megítélésem szerint akkor lehet érdemi feltárásról beszélni, ha az eseményeket, illetve szervezeteket nem önmagukban, hanem fejlődésükben vizsgáljuk. Ebből a meggyőződésből fakadóan igyekszem figyelmet fordítani a vizsgált témám időszakának előzményeire is.

Problémásnak tekintem, hogy nemzeti történetünk XIX-XX. századi fejlődése során kialakult egy hatékony bűnüldöző szervezet – a detektívtestület – amely azonban ma már nem létezik, és a szervezetről, illetve a működéséről is csekély ismeretekkel rendelkezünk. Ebből fakadóan nincs reális esély arra, hogy a magyar állam működése ezen szakterületén keletkezett történeti tapasztalatok hasznosulhassanak a fejlesztések terén.

2. KUTATÁSI HIPOTÉZISEK

A korabeli statisztikák tükrében biztosan állítható, hogy a detektív munkát végzők jelentős eredményeket értek el a vizsgált időszak rendfenntartásában. Ugyanakkor a detektíveknek a rendfenntartó szervezetek létszámának egészéhez viszonyított aránya mérsékeltebb volt, mint napjainkban.

Lényegében tehát a XXI. századi helyzethez viszonyítva csekélyebb létszámmal is kedvező eredményeket értek el, amelynek nyilvánvalóan voltak okai. Disszertációmban ezeket az okokat szeretném feltárni. Ennek érdekében négy cél elérését tűztem ki.

1. A vizsgált időszak jogrendszerének a detektív munkát érintő részei egészében és meghatározó részeiben milyen hatást gyakoroltak erre a szolgálati tevékenységre? Azaz katalizátora volt-e a jogfejlődés a színvonalas detektív munkának, ha igen akkor mik voltak a fejlődés kulcsterületei?

2. A detektívtestület szervezetének kialakulása, a szervezeti felépítés fejlődése, illetve a rendfenntartó szervezetekhez fűződő viszonya hogyan segítette elő a detektív munka hatékony működését?

3. A detektívek humán viszonyrendszerének átfogó és a szervezetre speciálisan érvényes szabályozása milyen hatást gyakorolt a működésre, az etikai állapotra?

4. Hogyan alakultak ki és fejlődtek a detektív metodikák a vizsgált időszakban?

Végül pedig az előző négy célkitűzés összességében létrehozta az ötödik célt, nevezetesen a detektívtestület történetének a feltárását és bemutatását.

Hipotéziseim:

1. A fejlődő jogrendszer, valamint a társadalmi igény elősegítette a detektívtestület létrejöttét és eredményes működését.
2. A detektívtestület speciális szervezete a detektív munka nélkülözhetetlen előfeltétele.
3. A detektívtestület a XX. századi magyar rendfenntartás nélkülözhetetlen és progresszív eleme.
4. A társtestületek berkeiben felállított nyomozó szolgálatok megjelenése a detektívtestületből eredő adaptációs folyamatot mutat.
5. A jelenlegi rendvédelmi rendszerben a Budapesti Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Bevetési Osztálya mind felépítésében, mint feladataiban a fővárosi detektívtestület meghatározó jegyeit hordozza.

3. KUTATÁSI MÓDSZEREK ÉS CÉLKITŰZÉSEK

Elsősorban könyvtári és levéltári kutatások alkalmazásával nyílt lehetőség dolgozatom elkészítésére a témában. A jogszabályok, testületi szabályozók, rendeletek ismeretében, azok értelmezésével, valamint a gyakorlati munkára vonatkozó ajánlások kontextusba helyezésével kapunk reális képet a detektívek feladatairól, szolgálatairól, humán viszonyairól, a szervezeti változásokról, valamint ezen tényezők gyakorlatban történő megjelenéséről. A történelmi előzmények ismertetése elsődleges fontosságú, hiszen így válik egyértelművé, hogy a megjelenő rendészeti feladatok elvégzésére más állomány alkalmatlan volt, tehát a testület megalakításának szükségessége nyer tanúbizonyságot.

Témámból adódóan elsősorban kvalitatív módszereket alkalmaztam, a statisztikák ismertetése során bírt jelentőséggel a kvantitatív módszer. Hivatásos rendőrtisztként igyekszem elkerülni a tapasztalati valóság torzító hatását, a feltárás során törekedtem objektíven a tények ismeretében elfogulatlanul levonni következtetéseimet. A megismert tények, eredmények, szervezeti változások tükrében induktív és deduktív módszerek alkalmazásával vontam le következtetéseket, fedeztem fel összefüggéseket. Dolgozatom a vizsgált időszakban a magyar állam egy speciális területe működéstörténetének feltárására irányul. Alapvetően tehát történelmi feldolgozásnak tekintem, mégpedig nem jogtörténeti, hanem szervezettörténeti műnek tartom. Azt is lényegesnek tartom azonban, hogy a bűnüldöző tevékenységből fakadóan a működés alapjait büntetőjogi és büntető eljárási szabályok határozták meg a vizsgált időszakban. Mivel a detektívek fő feladata a bűnesetek felderítése, az elkövetők elfogása, a kriminológiai és kriminalisztikai megközelítés, értelmezés is jelentőséggel bír.

A dolgozatom elkészítésével a magyar állam történetének egyik fehér foltját kívánom feldolgozni.

A fővárosi rendőrség detektívtestületével több korabeli publikáció és az utólagos feldolgozásai is foglalkoztak ugyan különböző formákban, azonban ezen művek egy-egy részterület, illetve részidőszak bemutatására irányultak. Átfogó módon a testület fennállásának a teljes időszakára kiterjedően, feltárva a detektívtevékenység gyökereit, előzményeit először vizsgáltam a témát.

Céломnak tekintem továbbá a testület fejlődésének értelmezését a kriminológiai változások tükrében. Azzal a céllal kívántam feltárni és bemutatni ezt a témát, hogy mintát szolgáltatthassak az utókor számára. Szándékaim szerint a levont következtetések és ajánlások továbbá felhasználhatóak lehetnek a rendőrtisztképzés során, illetve hozzájárulhatnak a jövőbeni nemzedékek hivatástudatának fejlesztéséhez.

4. AZ ELVÉGZETT VIZSGÁLAT TÖMÖR LEÍRÁSA FEJEZETENKÉNT

Disszertációm a bevezető rész és annak kötelező tartalmi elemeinek – *kutatásommal összefüggő tudományos probléma, témaválasztásom indokolása, a kutatás céljai és módszerei, valamint kutatási hipotéziseim* – kifejtését követően a releváns szakirodalom áttekintésével, historiográfiai értékeléssel egészül ki. Ezt követően a tényleges érdemi rész veszi kezdetét, amelynek első lépése egy történelmi visszatekintés. Az első fejezetben és annak öt alpontjában a rendfenntartás bemutatását a dualizmust megelőzően ismertetem, ennek fényében értelmezhetjük azt a folyamatot, amelynek végére egyértelművé vált, hogy a speciális szakfeladatok elvégzésére a már meglévő rendőri állomány nem volt alkalmas. Ezt követően a hazai rendészettudomány alapjait lerakó és a rendőri munka hivatássá válásában jelentős szerepet játszó kortársak legmeghatározóbb műveit ismertetem. Ezekben az alkotásokban fektették le a hazai rendőri hivatás erkölcsi, etikai, szakmai alapjait. Ezt követően kezdem el a detektívtestület bemutatását a második fejezetben, amely hat alfejezetre oszlik. A testület 1885-től 1944-ig terjedő időszakra vonatkozó bemutatása mellett az első világháború, valamint az államosítás és konszolidáció időszakait külön alfejezetekben mutatom be. A politikai rendszet kialakulását, fejlődését, a testületbe történő tagozódását szintén külön alfejezetben ismertetem. Az utolsó alfejezetben ismertetem a detektívek életét a húszas évek második felétől egészen 1944-ig. A harmadik fejezetben a tevékenység jogi szabályozását és a humán viszonyokat tárom fel. Az ezt kifejtő hét alfejezet külön tárgyalja a szakmai felkészítés, a továbbképzés és a jogi szabályozás részleteit, illetve bemutatja a működési eredményeket. Végül a háttérintézmények kerülnek leírásra, amelyek nagymértékben hozzájárultak a detektívek és bűnüldöző szervek eredményeihez. Ennek megfelelően a bűnügyi nyilvántartás, valamint a helyszínelés kialakulását, fejlődését ismertetem. A negyedik fejezetben és annak alfejezeteiben a kontinuitási folyamat bizonyítása érdekében a társszervek közül a Magyar Királyi Csendőrség, a Magyar Királyi Pénzügyőrség, valamint a Magyar Királyi Határrendőrség nyomozó egységeit mutatom be különös tekintettel a detektívtestületeknél megjelenő nővumok átvételére, alkalmazására, illetve röviden írok a magánkutatók tevékenységéről is. Végül az ötödik fejezetben a kutatói munkám kiértékelését végzem el, amelynek során ismertetem a megállapított összefüggéseket, választ adok hipotéziseimre. Bemutatom az új tudományos eredményeket, javaslatot teszek azok gyakorlati felhasználására.

5. ÖSSZEGZETT KÖVETKEZTETÉSEK

A **bevezetésben** a témaválasztás indoklása, a tudományos probléma megfogalmazása, a kutatási hipotézisek ismertetése, a kutatási módszerek és célkitűzések bemutatása mellett a kutatási témám szempontjából releváns szakirodalmat tekintettem át.

KARVASY Ágoston munkássága megkerülhetetlen a közigazgatás és a rendészet elhatárolásában. DEÁK Ágnes publikációiban a neoabszolutizmus rendőrségének detektív és titkosrendőri funkcióit járja körbe. SALLAI János A magyar rendészet kialakulása, története alkotásában a rendészet megjelenését, közigazgatáson belüli szerepét, eredetét írja le. ERNYES Mihály tollából a dualizmust megelőző időszakra vonatkozóan ismerhetjük meg a vármegyék rendfenntartását, a polgári biztosok intézményét, a vizsgálóbírók szerepét. A rendőrség államosítását követően gyakorlati tapasztalatokban bővelkedő forrásokat hagyott az utókorra LAKY Imre, RÉDEY Miklós, vagy KAPY Rezső.

A dolgozat elkészítésének elsődleges forrásait képezik a detektív szabályzatok, illetve az 1895-től 1922-ig publikált főkapitányi jelentések, a Belügyminisztérium K-149 általános és K-150 rezervát-iratai.

Az **első fejezetben** ismertetem a magyarországi rendfenntartás történelmi előzményeit a dolgozatom témájának kezdő időpontját képező dualizmus előtti időkből.

Magyarországon a dualizmust megelőzően a rendfenntartás témaköre dinamikusan módosult az állami berendezkedés jellegétől függően. Az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc leverését követően egyértelműen az osztrák mintára szervezett, bécsi udvar által koordinált rendfenntartó-tevékenység dominált, ennek ellenére a klasszikus rendőri feladatok ellátásáért továbbra is az önkormányzatok feleltek.

A rend fenntartása főként lokális funkció volt, amit a háborúk idején katonai igazgatás váltott fel. Az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc leverését követő Magyarországon felállított csendőrség is ilyen katonai igazgatás időszakában került felállításra a rend fenntartása érdekében.

Alapjában véve a császári csendőrség és a rendőrség az ellenállás, esetleges szervezkedések megelőzését, felszámolását volt hivatott elvégezni. A kiegyezéshez közeledve a birodalom nyomása enyhült, így a rendőrség önállósodása, szervezése megkezdődhetett a municípiális elvárásainak megfelelően – bár a későbbiekben, a dualizmus időszakában bebizonyosodott, hogy a decentralizált rendszer nem alkalmas a megfelelő közbiztonság szavatolására. Klasszikus nyomozás, nyomon üldözés a korszakban nem létezett, a császári hatalom besúgóhálózata pusztán politikai célokat szolgált és az elnyomás eszközeként

funkcionált. A detektívfunckciók a korban még pusztán a megfigyelésre és jelentésre korlátozódtak, amit általában civilek, informátorok végeztek.

A rendőrség államosítása egészen a Tanácsköztársaság bukásáig váratott magára. Igény már az 1848-as szabadságharcot megelőzően is felmerült rá, azonban a háborúskodás, majd az elnyomó hatalom miatt – amely mellőzte a nemzeti szervezeteket – ez megghiúsult, végül pedig a nagy háború akadályozta meg az erre irányuló törekvéseket. Ahogy azt a rendfenntartó testületek története igazolta: az önkormányzati modell Magyarországon annak sajátosságaira tekintettel nem volt életképes. Bár történtek a közbiztonság megerősítését célzó intézkedések, például a királyi biztosok kiküldése, azonban ezek csak időleges javulást eredményeztek. Az egyes feladatkörök kiszervezése, áttétele segítette a testület munkáját, csökkentette a bürokratikus terheket.

A **második fejezetben** kifejtem, hogy mely új feladatok és kihívások vezettek a detektívtestület megszületéséhez, illetve, hogy megalakulását követően milyen fejlődési utat járt be a testület 1944-ig. A kor technikai fejlődése, az urbanizáció révén bekövetkező társadalmi változások szükségé tették a nyomozati munka során a fedett tevékenységet, a rendőri jelleg leplezését és a nem nyílt információszerzést.

Ezen igényekre reagálva jött létre 1885-ben a detektívtestület, amely a szakma kiválóságainak alkalmazásával egy olyan egységet képezett a fővárosi rendészeti szervek között, amely rövid időn belül példaként szolgált a vidéki rendőri szervek és a társ rendészeti szervek fejlődése és munkamódszere számára. A testület elismertségéhez hozzájárultak a kiválasztási és képzési rendszer, az eredményességi mutatók, az állami és polgári elismerések, illetve a sajtóban a szervezetnek önmagáról kommunikált képe, illetve a szervezetről a sajtó munkatársai által megrajzolt kép. Mindeközben a szervezet folyamatos emberhiánnyal küzdött, amely hol kisebb, hol komoly kihívás elé állította az állományt az eredményes működésért folytatott munkában.

A detektívtestület történetében az 1919-es forradalmak előtti, majd az ezt követő időszak a maga nehézségeivel egyetemben felfelé ívelést jelentett, utalva itt a dualizmusban megszilárduló nyomozási metodikákra, majd a törvényi szabályozás fejlődésére, kikristályosítására, a Tanácsköztársaság bukását követő időszakban a szaktanfolyami rendszer bevezetésére, segélyező egyletre, sportegyesületre. Minden egyes ilyen elem a testület nívóját erősítette, alapvető szolgálatuk azonban a dualizmushoz képest nem változott.

A **harmadik fejezetben** azokat a humán viszonyokat és működési szabályokat mutatom be, amelyek a detektívtestület eredményességi mutatóinak alapját képezték.

A testületbe való végleges bekerülést egy többlépcsős kiválasztási folyamat előzte meg, amely garantálta, hogy a szolgálatot ellátó állomány a szakma legjobb képességekkel bíró tagjaiból tevődjön össze, amelyeket a specializáció révén aknáztak ki teljes mértékben. A kialakított képzési, továbbképzési és mentorálási rendszer, a dinamikusan fejlődő jogszabályi környezet lehetővé tette a szervezetnél felhalmozott tudásanyag mind teljesebb továbbadását – ezen szakmai példa hatására a dualizmus korában a vidéki városok rendőrségeik kötelékében sorra állították fel detektívtestületeiket.

A fővárosi rendőrség 1881-et követő sikerei és rohamos fejlődése, ami kidomborította a vidéki bűnüldöző szervek elmaradottságát, nem elhanyagolható hatást gyakorolt a rendőrség országos szintű államosításának sürgetésére, amellyel kezdetét vehette a fejlődés szilárd alapjául szolgáló országos szervezet kiépülése. Véleményem szerint ezek az egységes és általános garanciák elengedhetetlenek a minőségi bűnüldöző apparátus kiépítéséhez, akár a képzés, akár a személyi állomány javadalmazása, egységes törvényi háttér vonatkozásában.

A vizsgált téma esetében is – más szakterületekhez hasonlóan – először maga a tevékenység alakult ki, ezt követően a szervezet, majd a szakterület szabályozása. Nem igaz tehát, hogy a szabályozás mindennek az eredője, ami természetesen nem kérdőjelezi meg a jogi szabályozás szükségességét. Az államfejlődés részét alkotja a szakterületek specializációja, a vizsgált téma tekintetében – a polgári magyar állam viszonyai között – ez a folyamat a XIX-XX. században valósult meg Magyarországon. Az új kihívásokra a magyar nemzetállam a detektív munkával két jelenségre is reagált. Egyrészt a detektívtestület létét a nagyvárosok kialakulásának köszönhette; másrészt a nemzetállamot támadó ellenségek – proletárdiktatúra – elleni fellépés egyik fontos eszközének bizonyult a detektívtestület. A detektívtestület létrejötte, fejlődése, tevékenysége és eredményei nem az úgynevezett „éjjeliőr-állam” ideát, hanem az aktív állam eszméjét erősíti. A disszertáció – nem direkt formában ugyan, de – cáfolja azt a tévhitet, hogy a katonailag szervezett fegyveres őrtestület alkalmatlan a rend védelmére, hiszen a Magyar Királyi Rendőrségbe kiválóan be lehetett építeni a detektív munkát, amelynek alkalmazása javította a testület egyébként is eredményes működését. A formák – mint például a detektív munka - nem köthetőek kizárólag az egyik vagy a másik rendvédelmi testülettípushoz sem.

A korszak eredményességi mutatóit a testület mindenkori létszámával összevetve megállapíthatjuk, hogy fennállása teljes ideje alatt a detektívtestület erején felül teljesített, a szakmai és egyéni képességek erőteljesen ellensúlyozták a sokszor igen súlyos emberhiányt.

A detektívtestület eredményes munkavégzéséhez hozzájárultak a professzionizált bűnügyi nyilvántartásai, illetve a kor tudományos vívmányai a nyomozati munka segítésére.

Elsődlegesen azonban a helyszíni szemle során alkalmazott munkamódszer sikerességét szükséges kiemelnünk, amely a leginkább járult hozzá a bűncselekmények felderítésének sikerességéhez.

A detektívek fokozott közterületi jelenléte, amelyre sikerük másik zálogaként tekinthetünk, példával szolgálhat korunk bűnüldözőinek, hiszen megfelelő személy-, és helyismeret nélkül a nyomon üldözés nehézkessé válhat. A társadalmi változások és a technikai fejlődés dacára úgy vélem, a társadalom, mint a feladatellátás közegének megismerése elengedhetetlen az eredményes nyomozati munkához. Ennek erős bástyája lehet a társadalomtudományi tárgyak fokozott oktatása a rendőri szakokon, oktatási intézményekben. Azonban a bürokratikus terhek növelésével a közterületen töltött idő mértékének meghatározása általában nem saját belátás szerint történik.

A mai terminológia szerint forrónyomos tevékenység szükségességének felismerése is mérföldkő volt, ennek eredményes alkalmazására a detektívek voltak a legalkalmasabbak. Már a kortársak is felismerték a késedelem veszélyeit a nyomozás kimenetelére. Ezen tevékenység végzésének tökéletesebb kivitelezése érdekében a repülő csoportok megszervezése is jelentős – napjaink bűnüldöző egységeiben a mai napig fellelhető – lépés volt. Jelenlegi szolgálati helyem, a Bűnügyi Bevetési Osztály is egy repülő csoport mintájára működő egység, azonnali intézkedések megtételével a bűncselekményt követően célunk az elkövetők mihamarabbi hatóság elé állítása.

A detektívek által használt módszerek, metodikák a nagyvárosi lét kihívásainak megfelelően születtek meg. A városok sajátos bűnügyi kihívásai tették szükségessé a bűnügyi osztály támogatására – elsősorban területi munkára – szerveződött testület felállítását. A város, mint a különböző társadalmi osztályok olvasztótégelye, a vagyon koncentráldásának helyszíne számos lehetőséget tartogatott a bűnös életvitelt folytatók számára. Az ezekben az urbanizációs, ipari, társadalmi változásokban rejlő kihívásokra reagálva a detektívek is folyamatosan fejlesztették, aktualizálták módszereiket. A detektívtestület tevékenységének, eredményeinek, szervezeti, személyi állományra vonatkozó elvárásainak ismeretében kijelenthetjük, hogy létrehozásának céljait a testület teljes mértékben elérte.

A **negyedik fejezetben** megvizsgálom, hogy a társszervek – Csendőrség, Pénzügyőrség, Határrendőrség – esetében a detektívtestület működésének, jogi kereteinek milyen hatását és beépülését figyelhetjük a szervezeti sajátosságok megtartása mellett.

A Magyar Királyi Csendőrség fennállásának első időszakában két aspektus jelenlétét figyelhetjük meg markánsan: az egyén oldaláról a detektívek nyomozati munka metodikájának beépülését a helyszín biztosítása és az információszerzés tekintetében, a szervezeti szinten

pedig a képzés és oktatás jelentőségének hangsúlyozásában és napi szintű megvalósításában az alárendeltek irányába. A második időszakban a politikai nyomozások megjelenésével megfigyelhető a terepmunka és fedett tevékenység megerősödése a szervezetben, illetve tovább növekszik a szakképzettség fontossága.

A speciális szakterülettel rendelkező Magyar Királyi Pénzügyőrség nyomozati metodikája – abból fakadóan, hogy feladata a pénzügyi törvények megszegésének megakadályozása, a csempészet visszaszorítása és az elkövetők felderítése, elfogása volt – egyértelműen felderítő, bűnüldöző aspektusokat mutatott. Nyomozati metodikájuk részét képezte a konspirált tevékenység, a portyázás, a megfigyelés és a preventív tevékenység. A detektívtestülethez hasonlóan kiemelt fontosságot tulajdonítottak a képzés szerepének: a testület állományába szintén egy alapképzés elvégzésével és sikeres vizsgával lehetett bekerülni, illetve a nyomozási tudást, mint gyakorlati példákon keresztül elsajátítható tevékenységet heti rendszerességű gyakorlatorientált oktatásokon adták át a szervezet tagjainak.

A Magyar Királyi Határrendőrség szolgálati feladatainak ellátásra közben a határátlépések és őrzött határszakaszok számának gyarapodásával egyre erőteljesebb hangsúly került a nyomozati munkára. A sikeres határrendőrségi munka alapköve a társ rendfenntartó szervezetekkel folytatott folyamatos információcsere volt, mivel illetékességi területük nem, működési területük azonban átfedéseket mutatott – így a sikeres bűnüldözés érdekében szükséges volt a nem hatáskörükbe tartozó bűncselekményekkel kapcsolatos információátadásra, amellyel megvalósult egy közös tudásbázis kiépítése.

6. ÚJ TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK, HIPOTÉZISEKRE ADOTT VÁLASZOK

A kutatásom kezdetén megjelölt célkitűzések és hipotézisek kutatási eredményekkel történő összevetése alapján álláspontom szerint az alábbi új tudományos eredményeket értem el.

1. Kutató munkám során tételesen megállapítottam és bizonyítottam, hogy a fejlődő jogrendszer, valamint a társadalmi igény elősegítette a detektívtestület létrejöttét és eredményes működését.

A fővárosi rendőrség államosítását elrendelő törvény már nevesítette a nyomozási feladatokat, nyomon üldözést. A bűnözés és annak sajátosságainak változása, alakulása igényt teremtett a detektívszolgálat létrejöttéhez. A büntető törvénykönyv modernizálása, később a

bűnvádi perrendtartás megjelenése mind biztos háttérrel adtak egy stabil nyomozati munka végrehajtásához. Az 1881. évi XXI. tv. kiegészítéseként 1884-ben már egy BM utasítás szabályozta a nyomozás részleteit. Ezt követően a három detektívszabályzat megjelenése szavatolta a minőségi és korszerű feladatellátást. Megállapítottam, hogy a folyamatosan fejlődő jogszabályi háttér és környezet előfeltétele volt a nyomozási technikák, taktikák kidolgozásának, a detektívtestület megjelenésének.

Ezen túl a társadalmi problémákat okozó új jelenségekre, kihívásokra a rendőrség, azon belül a detektívtestület is aktívan reagált. Ebben a folyamatban a detektívtestület felvette a harcot az illegális szerencsejátékkal szemben, ami a korban számos életet követelt, családokat tett tönkre, valamint a társadalomban egyre szélesebb körben elterjedt kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények visszaszorítása terén is vitathatatlan eredményeket értek el a detektívek. Összességében tehát a jogi szabályozók fejlődése, gyarapodása mellett a társadalmi igény is befolyásolta a testület tevékenységét, szervezetének alakulását.

2. Megállapítottam és igazoltam, hogy a detektívtestület speciális szervezete a detektív munka nélkülözhetetlen előfeltétele.

A már említett új, speciális feladatok elvégzésére csak az erre szakosított állomány volt alkalmas. A nyomozás bizonyos feladatai a detektívek sajátos eszköztárába tartoztak. A rendőri jelleg leplezésével járó feladatok mindennapi szolgálataik részét képezték, többek között ezért is volt a testület az egyetlen olyan állománycsoport, amely a részükre meghatározott feladat ellátására képzettségüknél, rátermettségüknél fogva alkalmasak voltak. Tehát a testület nélkül a speciális feladatok nem lettek volna megvalósíthatóak. A felvételi követelmények, a szakcsoportba kerülés folyamata, a magasabb javadalmazás mind hozzájárultak egy színvonalas, magasan kvalifikált személyi állomány létrejöttéhez. Egy ilyen magasan képzett állomány szinte szükségszerűen hozta magával az eredményeket, amit a statisztika és a nemzetközi elismertség is alátámasztott. A kornak megfelelő technikai támogatottság, kidolgozott modern módszerek, metodikák, a magánéletre és szakmai magatartásra is iránymutatással szolgáló szolgálati utasítások mind szavatolták a szakmai sikereket. Fenti tényezők olvasatomban mind hozzájárultak a szakmai sikerekhez, nemzetközi elismertséghez. A fokozott területi jelenlét szavatolása, a társadalom, mint a szolgálatellátás közegének megismerése előfeltételei voltak a magas fokú hely-, és személyismeret megszerzésének, ami a kor technikai háttérére tekintettel a sikeres szakmai munka egyik alapfeltétele volt. A három szolgálati utasítás vizsgálatát követően nem kérdéses a megfelelően szabályozott törvényi háttér megléte. A keretet a büntetőködex adta, a bűnvádi perrendtartás, valamint a nyomozati utasítás kijelölte, mely esetekben jár el a rendőrhatalom, mikor szükséges nyomozást elrendelni,

mi a nyomozás feladata, illetve annak menete. A detektív szabályzatok, illetve azok szolgálati utasítás mellékletei pedig a nyomozás, a szolgálat ellátása során követendő alapelveket, magatartást írták le, mintegy keretet kitöltő szabályozók. Ez az egységes és részletes jogi háttér szavatolta a törvényes és eredményes működést.

3. Kvalitatív kutatás eredményeként megállapítottam, hogy a detektívtestület a XX. századi magyar rendfenntartás nélkülözhetetlen és progresszív eleme.

A speciális nyomozási feladatok sajátos szolgálati formát követeltek. Erre a célra a fővárosi rendőrség nem rendelkezett személyi állománnyal, a polgári biztosok intézménye képzetlensége, megbízhatatlansága révén alkalmatlan volt a feladatra. Az államosítási törvény szilárd alapot nyújtott a fejlődő fővárosi rendőrség megteremtéséhez, amely során az egyenruhás állomány megerősítését követően az államosítási feladatokban meghatározott előnyozási, nyomozási feladatok ellátására is megkezdődhetett a külön polgári ruhás állománycsoport kiépítése. A fővárosi rendőrség ezzel élen járt, hiszen vidéken és a falvakban a közbiztonság szavatolása még nem volt megfelelő szinten, így szóba sem jöhetett hasonló nyomozó egységek felállítása. A detektívek tehát a bűnügyi osztály támogatására létrehozott speciális feladattal megbízott egység volt, amelyre képzettségüknél, rátermettségüknél fogva csak ez a személyi állomány volt alkalmas. Így a testület nélkülözhetetlen mivoltát igazoltnak látom, mivel a kriminológiai, kriminalisztikai kihívásokra eredményesen más szolgálat nem tudott reagálni, a rendőrség a kihívásokra a detektívtestület megalapításával reagált, méghozzá igen eredményesen.

4. Alátámasztottam, hogy a társ rendfenntartó testületek berkeiben felállított nyomozó szolgálatok megjelenése a detektívtestületből eredő adaptációs folyamatot mutat.

A kidolgozott metodikák nélkülözhetetlenségét mi sem bizonyítja jobban, mint az a folyamat, amelynek során a társ nyomozó szervek adaptálták, saját szakterületük szerint formálták a már jól működő, detektívek által kidolgozott elemeket, stratégiákat.

A detektív testület pozitív példával szolgált, a rendfenntartás egyedi progresszív elemévé vált. Ebből kifolyólag a bűnesetekre, elkövetési módokra reagálva a társ bűnüldöző szervek igyekeztek felhasználni módszereiket, metodikájukat. Ez egyfajta kontinuitást mutat, amelyet a Magyar Királyi Csendőrség esetében egy kétlépcsős modellel, majd a Magyar Királyi Pénzügyőrség nyomozó szolgálatainak bemutatását követően igazoltam. A szakterülettől függetlenül tehát minden említett testület adaptálta a kidolgozott módszereket, alkalmazta a tananyagokat, közös szabályozókat. Saját speciális feladataikra tekintettel szervezeti és

működési szabályzatukhoz mérten alakítottak ugyan az ajánlásokon, végrehajtáson, de az alapok megmaradtak, és ma is fellelhetőek a társ rendfenntartó szervek nyomozó egységeinél.

5. Levezettem és bizonyítottam, hogy a jelenlegi Budapesti Rendőr főkapitányság Bűnügyi Főosztályának alárendeltségében működő Bűnügyi Bevetési Osztály, mind felépítésében, mint feladataiban, rendszerben elfoglalt helye szerint megfelel a fővárosi detektívtestület utódjának.

A korabeli detektívek mintájára működő szervezeti egység a BRFK Bűnügyi Szervek Bűnügyi Főosztály Bűnügyi Bevetési Osztálya. A háborút követően a romló közbiztonság hatására – fegyveres bűnözői csoportok, emberölések, rablások – Budapesten szükségessé vált gyorsreagálású egységek létrehozása, ennek eredményeként 1946-ban alakult meg az R-csoport, amely az 1956-os konszolidációig látta el feladatát. Elsődleges feladatuk a főváros területén elkövetett bűncselekményekre történő reagálás, forrónyomon üldözés, fegyveres elkövetők felszámolása volt. Ez az egység egyenruhás személyi állománnyal dolgozott. Azonban, ahogy 1885-ben a detektívek megjelenését követően, úgy ebben a rendőrség számára nehézségekkel teli – létszámhiány, képzett állomány hiánya, testület szervezetlensége – időszakban is szükség volt a további bűncselekményi kategóriák szerinti szakosodásra. Az így újraszerveződött osztályok, alosztályok nyomozásaik miatt nem voltak képesek a közterületi ellenőrzéseket, akciószolgálatokat végrehajtani. Az említett feladatok ellátása érdekében 1981-ben belügyminiszteri paranccsal,³ országos rendőr-főkapitányi intézkedéssel⁴ felállították az Akció Alosztályt, ami a Bűnügyi Bevetési Osztály elődje volt. Az alosztály 58 főből állt, a nyomozók 8 csoportban látták el feladatukat váltásos rendszerben, Pesten és Budán diszlokálva. A sikeres működés érdekében a személyi állomány nyomozókból és külön az alosztály részére biztosított egyenruhás rendészeti állományból állt. Feladatuk a társszervek megkeresése alapján segítségnyújtás, körözött személyek elfogása, felkutatása, a Budapesti Rendőr-főkapitányság Központi ügyelete utasításainak végrehajtása, nyilvános szórakozóhelyek, aluljárók, frekventált helyek visszatérő ellenőrzése volt.⁵ Az alosztály külön utasításra ellenőrizte a pályaudvarokat, metróállomásokat, éjszakai szórakozóhelyeket, razziákat hajtottak végre. Fokozott közterületi szolgálatuk során személy-, és helyismeretre, kapcsolati, informátori rendszerre tettek szert. A *Magyar Rendőr* 1982-ben a közbiztonsági akciók során elfogott körözött személyek számának jelentős emelkedését az akcióalosztály áldásos tevékenységének

³ Belügyminiszter 34/1981-es számú parancsa

⁴ 7/1981. ORFK utasítás az Akció alosztály megszervezéséről

⁵ 7/1981. ORFK utasítás az Akció alosztály megszervezéséről

eredményeként írta le.⁶ Az alosztály a főkapitány bűnügyi helyettesének alárendeltségében látta el feladatait. Későbbiekben a létszámot bővítették, majd osztály-szintűvé bővült az alakulat. Az itt szolgáló nagy tapasztalattal bíró rendőrök elhíresültek a bűnözői körökben, az „Ugrósok” nevet aggatták rájuk, mivel váratlanul tűntek fel a bűnügyileg fertőzött területeken, ahol a szolgálati gépkocsikból kiugrálva vonták intézkedés alá a delikvenszeket.

A szervezeti, létszámbeli változások ellenére az alapfeladatok ma is megmaradtak. A hagyományos és legendássá vált „Akciók” elnevezés BBO-ra módosult. Országos szinten ez az egyetlen nyomozókból álló, kizárólag közterületi munkát végző forrónyomos csoport, amelynek feladata a Bűnügyi Főosztály – jelenleg a főosztály alárendeltségébe tartozik a BBO – és a társszervek támogatása.⁷ Véleményem szerint a korabeli detektívek nem maradtak méltó utód nélkül. Ahogy a kortársak is, a személyi állomány itt sem vesz fel jegyzőkönyvet, bürokratikus terheik jóval kisebbek a kerületi, illetve egyéb szervek nyomozóinál, intézkedéseiket jelentések formájában dokumentálják. Szolgálatukat közterületen, nagy hely-, és személyismerettel látják el. A klasszikus repülő csoport mintájára létrehozott osztály nyomozói véleményem szerint a személyi állomány, képzettség, elhivatottság, eredményesség vonatkozásában méltó utódai a korabeli detektíveknek. A detektívek részbeni feladatainak tovább öröklődésével, a bűnügyi főosztály -a korban bűnügy osztály- támogatásával a testület szerepének folytonosságát figyelhetjük meg.

Az 1940-es években megjelenő rohamosztatok behatása is érzékelhető a Bűnügyi Bevetési Osztály működésében. Az osztály tagjai – habár az állomány nyomozókból áll,

⁶ Magyar Rendőr (1982), XXXVI. évfolyam 21. szám, p. 8-9.

⁷ Budapest Rendőr-főkapitányának 24/2005 (VII.04.) BRFK int. a BRFK Akció Osztály ügyrendjéről:

- 1.A főváros területén a kiemelt bűncselekmények helyszínén történő koordináció, sértettek meghallgatása, helyszínek felderítése, biztosítása, adatgyűjtés, tanúkutatás, elkövetők elfogása,
- 2.Közterületi járőrszolgálat a közbiztonság növelése, bűnmegelőzés és a bűncselekményen tetten ért, illetve bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyek elfogása érdekében,
- 3.Közreműködik a csapatszolgálati tevékenységekben megoldandó szolgálati feladatok ellátásában,
- 4.Előjárói utasításra erővel, eszközzel támogatja a főosztály többi osztályának szolgálati tevékenységét,
- 5.Az illegális migráció és az ahhoz kapcsolódó más jogellenes cselekmények komplex mélységi ellenőrzésében való közreműködés,
- 6.A főváros bűnügyi szempontból fertőzött területeinek rendszeres, az operatív helyzethez igazodó ellenőrzése, információgyűjtés, illetve azok továbbítása a szakalegységek számára,
- 7.Elrendelő határozat alapján a büntetőeljárásban résztvevők, valamint az eljárást lefolytató hatóság tagjai személyi védelmének ellátása,
- 8.Kiemelt rendezvények biztosításában való részvétel,
- 9.Megkeresés alapján rendszeres segítségnyújtás a BRFK Felderítő és Nyomozó Főosztályainak a kerületi rendőrkapitányságoknak, illetve a Budapesti Nyomozó Ügyészségnek.

alapvetően a Bűnügyi Főosztály támogatását végző nyomozati jogkörrel nem rendelkező kiegészítő erő – kifejezetten nyomozati munkát (kihallgatásokat, szemléket) nem végeznek, lövedékálló pajzsokkal, magas fokozatú lövedékálló mellényekkel, sorozatlövő fegyverekkel kerültek ellátásra, hogy felszámolói, realizáló feladataikat is eredményesen legyenek képesek ellátni. Alapjában véve nívumnak tekinthető továbbá maga a detektívtestület ilyen mélységekben történő feltárása, hiszen ez önmagában fehér foltnak számított a doktori értekezések eddigi sorában. Hazánkban felismerve ennek szükségességét, a rendészettudomány alapjainak lerakásával már a dualizmust megelőzően megkezdődött az a folyamat, amelynek során a rendfenntartó tevékenység hivatássá vált, illetve megfogalmazták a hivatás ellátásához szükséges személyi és szakmai kompetenciákat. A nyomozati munka bemutatása során továbbá indokoltnak tartottam bebizonyítani, hogy a felderítő, megelőző, nyomozó tevékenység szilárd alapjait – legyen szó akár a végrehajtás metodikájáról, vagy a szolgálat szervezéséről – a dualizmus idején fektették le. Ezek a gyökerek fellelhetőek napjaink bűnüldöző tevékenységet folytató szolgálatainak vizsgálata során is.

7. AJÁNLÁSOK, A KUTATÁSI EREDMÉNYEK GYAKORLATI FELHASZNÁLHATÓSÁGA

A kutatómunka fő eredménye a detektívtestület működésének, szervezetének, felépítésének, személyi állományának bemutatása, továbbá elhelyezése és szerepének meghatározása a magyar rendészet rendszerében. A nemzeti rendfenntartó testületek közül a detektívek bemutatása a fenti részletességgel még nem történt meg, így egy rendészettörténeti adósságot törleszt a disszertáció. Így ajánlom rendészettörténeti témával foglalkozó tudományos társaságok, illetve a Rendőrmúzeum tudományos munkatársai, továbbá a rendvédelmi testületek történetét kutatók számára.

Fentiek alapján szervezetfejlesztés céljából a feltárt eredmények felhasználására csak a korabeli időszak, testületi sajátosságok iránti nyitottság esetén adódhat lehetőség.

Ezen tapasztalatok, gyakorlatok, módszerek napjainkban, történő felhasználása csak kizárólag szakmai, előítéletességtől mentes megközelítéssel lehetséges. A feltárt értékek hasznosíthatóságát elsősorban az identitástudat fejlesztésében látom. Tekintettel arra, hogy napjaink detektívjei az Országos Rendőr-főkapitányság kötelékében szolgálnak, szolgálati szabályzataik megalkotása a felettes szerv Belügyminisztérium hatáskörébe tartozik, szabályozói oldalon a disszertációm ajánlom a Szabályozási és Koordinációs Helyettes Államtitkárság Szabályozási Főosztályának, végrehajtói oldalon az Országos Rendőr-főkapitányság Személyügyi Főigazgatóságának.

A gyakorlati felhasználás tekintetében indokoltnak tartom a feltárt testület tevékenységének módszertani és eszmetörténeti oktatását a rendőri szakképzés során, hiszen ezzel egyfajta szakmai példát állíthatunk a jövő bűnüldöző generációi elé, életre hívva a korabeli elhivatottságot, szellemiséget.

Mivel az időszakra, tevékenységre, előzményekre, a nyomozati munka megjelenésére, bűnügyi osztály támogatásában betöltött szerepére, személyi állományra vonatkozóan az értekezés hiánypótló, megfontolandó önálló műként való megjelenése gazdagítva ezzel a hazai szakirodalmat.

8. A DOKTORJELÖLTNEK A TÉMAKÖRBŐL KÉSZÜLT PUBLIKÁCIÓS JEGYZÉKE

1. Szigetvári, Oszkár: *Detektívek a szolgálatban és a magánéletben.*

In: Kovács István; Frigyer László; Tirts Tibor (szerk.) Globális kérdések – globális válaszok: rendészettudomány a hallgatók szemével, Magyar Rendészettudományi Társaság, Budapest, 2021. 168-179.p.

2. Szigetvári, Oszkár: *History of law enforcement activities of the ground.*

Rendvédelem Történeti Füzetek. (2021). XXXI. évf. 61-62.sz. 83-88.p.

3. Szigetvári, Oszkár: *Bűnüldöző szervek helyszíni tevékenységének története.*

Rendvédelem Történeti Füzetek. (2021). XXXI. évf. 61-62.sz. 75-82.p.

4. Szigetvári, Oszkár: *Detektívtestület a főkapitányi jelentések tükrében.*

Magyar Rendészet. 2021/2. 201-214.p.

5. Szigetvári, Oszkár: *A Magyar Királyi Csendőrség nyomozó munkája szervezeti keretének*

kiépülése. In: Vedó Attila - Parádi József (szerk.) Ünnepi tanulmányok Szakály Sándor 65. születésnapja tiszteletére. Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság, Budapest, 2020. 179-218.p.

6. Szigetvári, Oszkár: *Nyomozás és bűnüldözés a detektívtestület górcsővéen keresztül.*
In: Baráth, Noémi Emőke; Mezei, József (szerk.): Rendészet-Tudomány-Aktualitások: A rendészettudomány a fiatal kutatók szemével, Doktoranduszok Országos Szövetsége (DOSZ) Budapest, 2020. 213-227.p.
7. Szigetvári Oszkár: *Fővárosi detektívtestület az államosítások időszakában 1881-1923.*
Rendvédelem Történeti Füzetek. (2019). XXIX. évf. 58. sz. 181-195.p.
8. Szigetvári, Oszkár: *A detektív munka háttértámogatása.*
In: Baráth Noémi Emőke; Mezei József (szerk.): Rendészet-Tudomány-Aktualitások: A rendészettudomány a fiatal kutatók szemével, Doktoranduszok Országos Szövetsége, Rendészettudományi Osztály, Budapest, 2019. 229-233.p.
9. Parádi József; Szakály Sándor ; Szigetvári Oszkár ; Zétényi Zsolt:
Nyomozati utasítások a Magyar Királyi Csendőrség számára.
Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság, Budapest, 2018. 99-126.p.
10. Szigetvári Oszkár: *A magyar bűnügyi nyilvántartás kezdete.*
In: Parádi József (szerk.): Ünnepi parergák Boda József 65. születésnapja tiszteletére ,Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság, Budapest, 2018. 169-180.p.
11. Szigetvári Oszkár: *A fővárosi rendőrség detektívtestülete.*
Rendvédelem-történeti Füzetek (2017). XXVII. évf. 53. sz. 85-96.p.
12. Szigetvári Oszkár: *Nyomozó tevékenység a Magyar Királyi Pénzügyőrségnél.*
Rendvédelem Történeti Füzetek. (2017). XXVII. évf. 54. sz. 127-140.p.
13. Szigetvári Oszkár: *A csendőr járásőrmesterek.*
Rendvédelem Történeti Hírlevél. (2017). XXVII. évf. 53-54. sz. 165-178.p.

14. Szigetvári Oszkár: *A fővárosi rendőrség detektívtestülete 1885-1918.*

In: Parádi József (szerk.): Ünnepi parergák Ernyes Mihály 65. születésnapja tiszteletére, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság, Budapest, 2016. 133-162.p.

15. Rendészettudományi Szaklexikon. Dialóg Campus, Budapest, 2019.

9. A DOKTORJELÖLT SZAKMAI-TUDOMÁNYOS ÉLETRAJZA

Szigetvári Oszkár r. őrnagy rendőri pályafutását a Budapesti Rendészeti Szakközépiskola elvégzését követően 2004-ben kezdte meg. Első szolgálati helye a Budapesti Rendőr-főkapitányság Akció Osztálya volt, ahol járőri beosztásban, őrmesteri rendfokozattal látta el feladatát. 2008-ban a nyomozói szaktanfolyam elvégzését követően korábbi szolgálati helyén tiszthelyettes nyomozói beosztásba került kinevezésre.

2009-ben tiszti átképző tanfolyamra iskolázták be, amelynek sikeres elvégzését követően 2010-ben került kinevezésre első tiszti beosztásába. 2016-ig az időközben megszűnt Akció Osztály jogutódjaként működő Bűnügyi Bevetési Osztály állományában járta végig a ranglétrát előbb főnyomozó, majd kiemelt főnyomozó beosztásban. 2014-ben rendészeti szakvizsgát szerzett. 2020-tól a Bűnügyi Bevetési Osztály I. Műveleti Alosztály vezetőjének nevezték ki, amely beosztásban azóta is szolgál. Az ezt megelőző 16 év során az Osztály feladatainak megfelelően közterületi munkát látott el, amelynek során számos kiemelt bűncselekmény forrónyomos felderítésében, megelőzésében, elkövetők elfogásában vett részt a főváros területén.

Főiskolai tanulmányait 2005-ben kezdte meg a Kodolányi János Egyetemen szociális munkás szakon, ahol 2009-ben szerzett főiskolai oklevelet. Ezt követően 2014-ben nyert felvételt az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karára, ahol 2016-ban szerzett egyetemi diplomát, mint kriminológus.

2016-ban kezdte meg doktori tanulmányait a Nemzeti Közszerológiai Egyetem Rendészettudományi Doktori Iskolájában. 2018-ban a komplex vizsgát eredményesen abszolválta, majd 2021-ben abszolutóriumot szerzett. 2022-ben teljesítette a fokozatszerzéshez szükséges további idegennyelvi követelményeket. Doktori tanulmányai során 15 tudományos publikáció, köztük több társszerzőséggel létrehozott monográfia kötődik nevéhez. Ezen kívül számos előadást tartott tudományos konferenciákon, valamint részt vett tudományos rendezvények szervezésében is.

Tudományos tevékenységét a Nemzeti Köszolgálati Egyetem Rendészettudományi Doktori Iskola rendőrségi referenseként 2020-2021 között végezte, továbbá 2016-tól tagja a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaságnak.